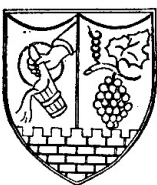

ŠTEVERJANSKI VESTNIK

Števerjan, Trg Svobode, 6 — Izhaja enkrat na mesec — Izdaja Slovensko katoliško prosvetno društvo »Franc B. Sedej« iz Števerjana — Registriran na sodišču v Gorici, dne 7. marca 1969, številka 72

UREDILI: ANKA IN ALENKA ČERNIC - IDA KOMJANC - SILVA KLANJŠČEK - ZVONKO SIMČIČ - MARJAN TERPIN
UPRAVNI SVET: MIRKO HUMAR - BORIS HLADNIK - EDI HLEDE (odgovorni urednik)

ŠTEVERJAN PRED PRVO SVETOVNO VOJNO

Števerjan, dne

20. februarja 1974

Leto VI. - Štev. 2

IZREDNO VAŽNA PRIDOBITEV ŠTEVERJANSKE SKUPNOSTI.

12. januarja 1974 se je sestala na svoji redni seji števerjanski občinski svet in soglasno odobril načrt za novo šolsko stavbo, ki bo ena najmodernejših v provinci.

Načrt je izdelal inženir B. Bensa iz Gorice po navodilih in smernicah župana g. Stanislava KLANJŠČKA in občinskega odbora (Ciril TERPIN, Alojz MUŽIČ, Simon KOMJANC), s katerimi se je na neštutih sestankih dobro pomenil in seznanil z vsemi vprašanji, ki so v zvezi s tako moderno zgradbo.

Načrt je na razpolago tudi vsakomur, ki si ga želi ogledati na občinskem uradu in bodo morebitne pripombe zelo dobrodošle.

Načrt so seveda pregledale višje šolske oblasti.

Popolnejše poročilo podajamo na naslednji strani.

Da smo polagali števerjanci veliko važnost šoli priča cela vrsta dejstev, ki me kar silijo, da jih tu nanizam: že v času borbe in nacistične okupacije je področni partizanski odbor poskrbel za osnovno šolo, ki je bila najprej v palači gospodov Fabris, nato pa v sedajšnji občinski stavbi. Po vojni, ko se je vrnila v sedanjo šolsko stavbo, so si prebivalci dolnjega konca s skupnimi močmi zgradili svojo stavbo v Lakencah. Razdalja z dolnjega konca do šole v Britofu je bila pač takšna, da so naši starši ravnali pravilno in si zgradili s samoprispevkom in s prostovoljnim delom novo zgradbo, ki pa je imela le eno učilnico. (Škoda tudi da je stavba, ki je bila zgrajena skupno prešla po raznih mahinacijah v privatne roke in so zato mnogi ostali razočarani in so postali gluhi za vsako s upno akcijo, ki bi šlo nela na samoprispevku in prostovoljnem delu).

V naslednjih letih je občinska uprava zgradila z državnim prispevkom novo šolo na Jazbinah in na Valerišču. Ker pa je v zadnjem času deželna uprava s števerjansko občino organizirala šolo spolnim poukom in glede na to, da je šolsko poslopje v Števerjanu, čeprav veliko, popolnoma opravilo svoj namen, je občinska uprava naprosila deželo za posojilo in prispevek.

Po neštetih intervencijah in tu moramo dati javno priznanje slovenskemu predstavniku v deželnem svetu dr. DRAGU ŠTOKI, ki ni nikoli miroval, je dežela nakazala potrebnih 200 milijonov.

Načrt je sedaj izdelan. Trebaje, da ga odobrijo pristojni državni in deželni uradi, katerim je bil že dostavljen. Sledila bo nato dražba in gradnja.

Če pregledamo načrt, ugotovimo, da bo površina stavbe merila približno 850 kv. metrov. Učilnic bo šest in bodo tako urejene, da bo vsaka imela tudi prostor za pouk na prostem. Telovadnica bo tako urejena, da bo lahko služila tudi za dvorano saj bo imela tudi premakljiv oder. V prvem nadstropju sprednjega glavnega dela bo nameščen ambulatorij, zbornica, sobe za sestanke s starši ter majhno stanovanje za postrežnika. Pritličje bo tako urejeno, da bo tu še obednica s kuhinjo, garažo za šolski avtobus in razni prostori za shrambo.

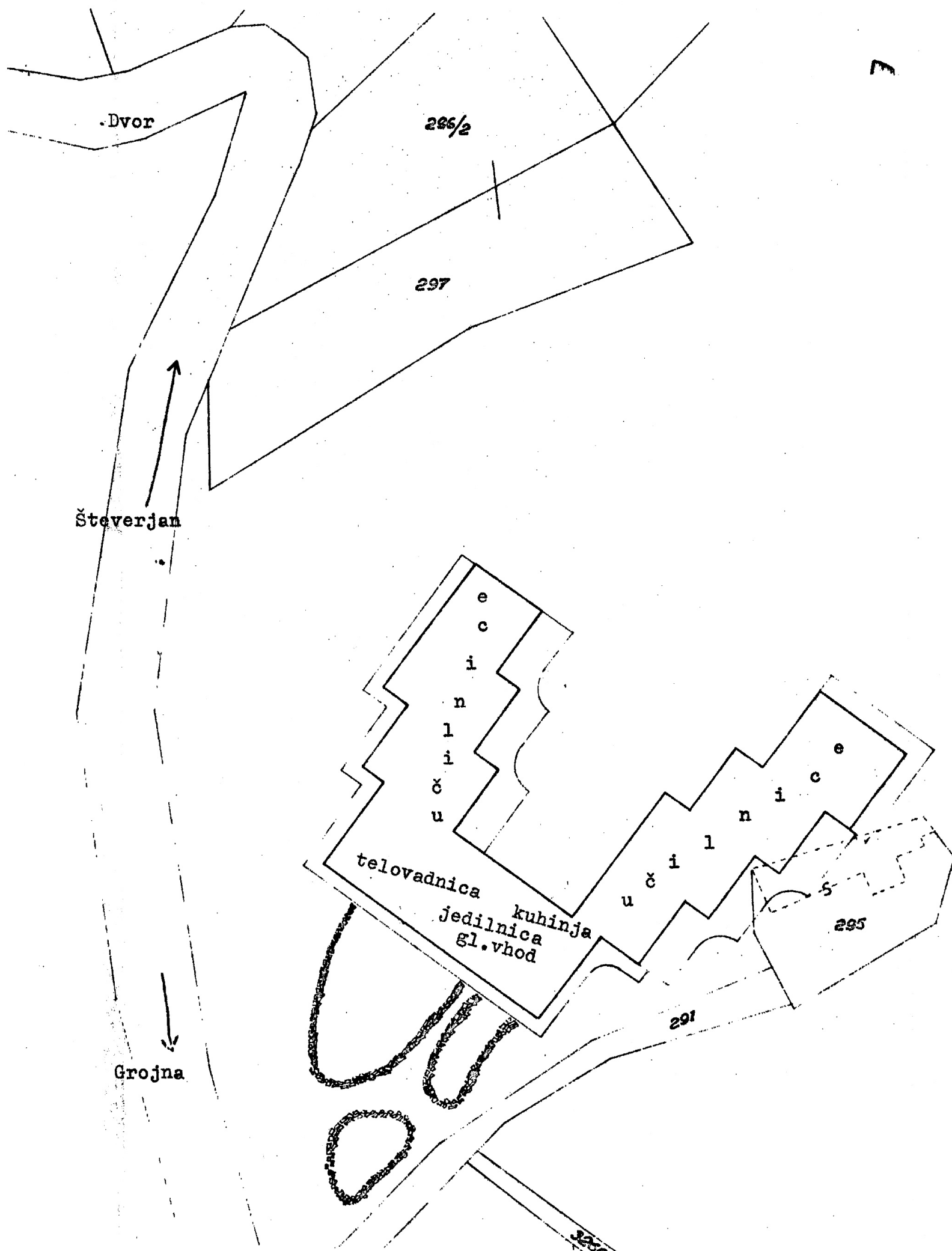
Nad učilnicami bodo prostori za ročno delo. Na dvorišču pa majhno športno igrišče.

Celotna stavba bo stopničaste oblike in se bo lepo skladala z okolico.

Kot smo že v uvodu dejali, bo to brez dvoma velika pridobitev za števerjansko slovensko skupnost; nadaljuje se pa tudi lepa tradicija števerjancev, ki so vedno skrbeli za svojo šolo in smo zato v tem oziru mnogokrat zelo zahtevni in se ne zadovoljujemo z lepimi besedami učiteljstvain šolskih oblasti, pač pa zahtevamo resnost, spoštovanje naših zahtev in naših otrok, ki hodijo v šolo, da postanejo sposobni ljudje za današnji svet. Zato se ne strinjamo, kakor smo tolikokrat povdarili in pribili, s sedanjim vedenjem števerjanskega učiteljstva, ki kljub vsemu, po naši sodbi načne upoštevati teh upravičenih zahtev staršev.

Upamo, da ne bo nova stavba le kup mrzlega zidovja, pač pa bo poleg prijetnega središča prinesla tudi novo življenje v šolsko skupnost.

IDEJNI OSNUTEK (tloris) NOVE ŠTEVERJASNKE ŠOLE V DRAGAH.

MISLI OB OKROGLI MIZI O TISKU V ŠTEVERJANU.

Kot je že "Katoliški glas" poročal, smo imeli v Števerjanu okroglo mizo o katoliškem tisku. Kakšna je pravzaprav naloga tega tiska? Mislím, da nas zamejski katoliški tisk, čeprav ga vsi radi kritiziramo, objektivno obvešča o življenju naše skupnosti, o dogodkih v domačih in tujih krajih in nam večkrat pove stvari, ki jih drugi časopisi zamolče. Seveda je cilj kateregakoli tiska obveščanje, ki je za družbo v kateri živimo zelo potrebno in koristno saj samo na ta način smo lahko med seboj povezani. Vprašanje pa nastane s čim nas časopisi seznanjajo in na kakšen način.

Človek mora biti pravilno obveščen to se pravi vsestransko, ker samo na ta način pametno presoja in si ustvarja objektivna mnenja.

Imamo pa dandanes zraven časopisov še razna druga sredstva za obveščanje, kot so televizija, radio, telefon; teh se poslužujejo gospodarske in politične stranke ter državni režimi in nam potem njih posredujejo svoje pojme. To je za državljana zelo koristno, saj samo z branjem več časopisov, podprtih od različnih strank, lahko sodi ljudi, dogodke in loči pravo od nepravega. Ni pa za družbo koristen časopis, ki vsiljuje samo eno in isto stvar. To se seveda še dogaja, ker se ljudje boje resnice in idej in postavljajo v ta namen vsemogoče prepovedi. Vdobi se pa tudi ljudi, ki kjub prostosti branja si sami cenzurirajo časopise, ker nočejo misliti drugače ali pa bi mislili ko bi živeli v drugačnih okoliščinah. Ampak kaj pomaga, ko so tako trdno navezani na to ali ono stranko in jim te ne dovoli prostosti idej in duha. Taki ljudje so podobni noju, ki^{je} kljub skrivanju glave pod zemljo lepo vidnen od drugih, ki ne napravijo istega.

Vrnimo se pa sedaj zopet na okroglo mizo o katoliškem tisku v Števerjanu, ki so se je udeležili g. župnik, predstavnik "Katoliškega glasa" dr. Humar in g. J. Jurak ter člani društva. Dr. Humar nam je najprej podal kratko zgodovino o "Katoliškem glasu"; menda se še spominjate "Slovenskega Primorca", ki je začel izhajati takoj po vojni in je nato postal "Katoliški glas". Bilo je dano tudi poročilo o Mladiki in Pastirčku ter o domačem Vestniku. Seveda tarajo vse te časopise velike težave, še posebej iz finančnega stališča. Bilo je danih več predlogov za rešitev številnih problemov, vsi pa so se strinjali z mnenjem, da bi prišlo do čim več novih naročnikov.

Kar se tiče "Vestnika" smo lahko Števerjanci ponosni, saj vendar imamo časopis, ki nas seznanja in druží čeprav pride včasih, prav zaradi resnice, do polemik.

Števerjan

21. septembra 1943

III.

pripravil MATER

Gospa Milka Miklus iz Ščednega nam piše: "Z zanimanjem čitam Števerjanski Vestnik, ker imam občutek, da se vaščani pogovarjamo med seboj. Posebno pa me živo spominja tistega dne, kadar so prišli, kot divji Huni, Nemci v Števerjan. Sedaj nam je znano, kako se je zgodilo na Bukovju, Kakencah in v Klancu. Saj mladi rod tega ne ve. To niso nobene čenče, ampak zgodovina. Torej, če dovolite in če vam je ljubo dati v Vestnik, Vam na kratko in resnično opišem kaj se je dogajalo v Ščednem tistega grozovitega dne." In gospa zaključuje svoje pismo: "Če hočem vse opisati ne končam več. To je bil začetek, in kaj je bilo potem? Se nekaj zanimivega bi rada prihodnjič, če dovolite seveda."

Brez dvoma objavljamo z velikim veseljem prispevek gospe Miklusove, ki nam s tako lepo besedo in na preprost način opisuje dogodke tistih dni v Ščednem. Naj nam dovoli, da se ji za njegovo prijaznost, da je to popisala, iskreno zahvaljujemo s prošnjo naj še kaj napiše in nam pošlje. Prav radi bomo vse objavili.

Pojdimo torej k stvari in poslušajmo besedo o teh težkih dneh:

MILKA MIKLUS:

Mi, oziroma naša družina, smo začeli trgati tokaj na Bakovem, to je na tisti strani proti Oslavju. Malo je bilo vendime, ker ni imel kdo obdelovat. Pomagal nam je za zadnji krat svak z družino. Zakaj to omenjam? Zato, ker ne bom nikoli pozabila njegovih besed, ko je bodril mojega moža: "Veš - je rekel - komaj smo srečno prišli iz Italije a po par dnevih bomo zopet šli 'ta gor'. Smo bili že obveščeni."

Tako se mirno pogovarjamo in trgamo. Kar na enkrat prišviga tisti zrakoplov. Ni bilo časa premišljevati dolgo kaj se dogaja. Takoj sem stekla k vozu po otroke, ki so bili zelo prestrašeni in zbegani. Takoj smo se vsi razkropili in se poskrili po grmih.

Mene je vleklo domov, kjer je ostala sama mama. Zelo me je skrbelo kaj se godi doma. Letalo je neprenehoma krožilo in streljalo. Jaz in moj mož, sva, plazeč se od grma do grma vendar prerila zad za našo hišo.

Srečali smo sosede: Ernejeve

Doljakove, in Marijneve, vsi so bili obloženi kar so mogli nositi. Vreče so imeli nabasane s pršuti in špehom, ter hiteli proti goščavi v Veliko brajdo.

Na kratko sva jih zaprosila, naj vzamejo s seboj najina otroka, ker sva morala midva domov kaj rešit. Ko sem prišla v hišo, kličem mamó, a je ni bilo in vse je bilo odprto. Na štedilniku je vse vrelo ter se kuhalo. Toda jedel ni nihče tisti dan. Kruh je bil v vinkli vstan, da bi ga lahko deli peč.

Dognala sem, da je mama zbežala in nas tekla iskat. Kako bi se smejali Nemci, če bi našli odprto šterno in bunker. Notri je bilo več pršut in raznega blaga, ker nismo hranili samo zase, ampak tudi za druge.

Padla je bomba, da se je stresla vsa hiša, nato še druga in tretja. Bila sem tako prestrašena, da nisem vedela kaj prijeti v roke. Zajela sem nekaj otroških oblek in kovček, ki sem ga imela v tistih časih vedno pripravljenega. Ker se mi je zdelo, da hiša že gori, sem zmetala skozi okno s postelj odejo in blazine.

Mož je medtem v redu zakril šterno in bunker. Nato sva se spustila v dir skozi skedenj proti Veliki brajdi. Ko sva bila kakih petdeset metrov oddaljena od hiše, sva slišala frčat kroglice okoli ušes. Mož je na tiho velel naj počepnem in lazim po vseh štirih. Prtljaga, s katero sva bila oba obložena, je padala iz rok.

Ravno v tistem trenutku sem zagledala očeta z volom, vozom in tistim natrganim grozdjem. Ko je prišel na dvorišče, so ga Nemci obkolili in vprašali kdo da je. Nekaj je razumel in povedal, da je tu gospodar. Nato je šel v klet, da si ugasi žejo in strah a tudi v kleti jih je našel. Hočeš, nočeš, pili so, da so se malo potolažili.

Vsa zasopla sva midva pritekla v tisto votlino v gozdiču, kjer sva z otrokoma in sosedu prebili do poznega popoldneva. Ves čas je streljalo in bombardiralo. Bombardirali so Formentinijev palač.

Bila je prava vojska.

Čepeli smo na tleh, tihi in mirni. Če se je le kaj zganió okoli nas smo vsi zatrepotali in imeli ušesa pokonci.

Če mi ni takrat počilo srce, tudi mi ne bo tako zlepa.

Ko je vse potihnilo smo zaslišali klic moje sestre Marice. Ojunačili smo se in odšli proti domu. Marica nam je pripovedovala, kako je bilo z njimi. One so namreč v vinogradu zjutraj stekle v drugo smer. Videle in opazovale so, kako so šli Nemci gor po Ščednem. Ko so zagledale velikanski ogenj in dim so mislile, da gorijo na Brjaču vse hiše. Marica je stekla domov in videla, da gori Marijnova štala. Šla je med Nemci, ki jih je bilo vse polno, junaško v štalo, odvezala živino in jo zapodila ven, da se je komaj rešila iz ognja.

Pred našo hišo je bilo vse prestreljeno: vrata, okna. Lunje po zidu. Niti ene šipe niso pustili cele. Ubili so nam vse tri prašiče.

Veste kaj je to pomenilo v tistih časih?

Kokoši so ležale mrtve po dvorišču. Pokradli so kar jim je pašalo. Pogledali smo, kam so padale tiste bombe. Enaje padla med našo in sosedovo hišo; ena zadaj za hišo v vrzejo; druga na Doljakovo hišo, predrila streho, sobo in ostala nesplodirana v kuhinji na tleh. Odstranili so jo potem partizani.

V Dvoru ob zidu so bili Ščedenci pozneje. Par dni potem so šli Ščedenci v partizane. Skupno so se zbrali in odraščali. Po vsaki borbi so prihajali domov in ponovno gor.

Je bila sreča mila temu, kdor je ostal živ.

(rubrika se nadaljuje)

+ ===== +

REDNA SEJA KMEČKO DELAVSKE ZVEZE IZ ŠTEVERJANA.

V Števerjanu se je sestal na svoji redni seji ,pod predsedstvom podpredsednika Hadrijana Corsi-ja, glavni odbor števerjanske Kmečko delavske zveze.

Razpravljali so o raznih upravnih vprašanjih uprave števerjanske občine in sprejeli nekatere ustrezne sklepe.

Župan , Stanislav Klanjšček, je poročal o raznih občinskih zadevah. Tako o javnih delih (ureditev še ostalih cest, ljudska hiša, občinska hiša, itd.) Dotaknil se je problemov števerjanske šole s polnim poukom, kjer ni, zaradi obnašanja učiteljstva, vse kakor bi moralo biti.

Ker je števerjanska KDZ del širše skupne politične formacije zamejskih Slovencev, je odbor premostril tudi sedanji položaj naše širše politične skupnosti, zlasti v luči idejnih pobud za njeno preosnovo in preureditev, ki bi slonela na širši, boljši in učinkovitejši organizaciji.

Ob sklepu sestanka je odbor ostro obsodil obnašanje šolskih oblasti, ki so prepovedale beneškim Slovincem pošolski pouk v slovenščini.

Neglaslišana krivica, ki verjetno spominja na dobo fašističnih časov, naj se prekliče in se dovoli prebivalstvu osnovna pravica svoje govorice.

KRATKA ZGODOVINA NAŠEGA ANSAMBLA

Ansambel "Veselih Števerjanskih fantov" se je ustanovil leta 1973. Pobuda za to je bila predvsem dobra volja in veselja do glasbe. Prvih korakov nas je učil Maks Debenjak, ki je dvakrat na teden prihajal v

Števerjan in nas učil raznih inštrumentov. Pa se je pojavil misel in želja, da bi ustanovili majhen ansambel. K temu je prigovarjal tudi Lojze Hlede. Takoj smo se dela lotili in v nekaj tednih je bilo že vse pripravljeno. Pridno smo vadili slovenske narodne pesmi in sicer take, ki jih vsi poznajo. Sestava je bila:

harmonikaš: Kazimir ČERNIC, kitarist: Stanko ŠKORJANC, bas-kitara Darij MARAŽ, pevca pa Marko in Alenka ČERNIC.

Največji uspeh smo imeli pri pesmi "Čez Brda privriskal nam sončni je maj", ki je že postala neke vrste himna za Brice. Prvi nastop smo imeli v Župnijskem domu v Števerjanu, kjer smo predvajali tri Slakove melodije in na to pa to "briško". Program smo ponovili na pustovanju v Katoliškem domu v Gorici, kjer smo želi velik uspeh, saj smo se prvič pojavili v javnosti.

Konec meseca maja smo nastopili pri otvoritvi novega zavoda sv. Družine v Gorici. Takrat smo imeli že obširen program pesmi. Od takrat se nismo več pojavili pred občinstvom. Tudi sestava ansambla je v tem času menjala. Nabavili smo si potrebna aparate, da z njimi lahko vadimo za bodoče nastope. Kmalu nas boste videli na pustovanju.

=====

ZA VESTNIK IN CIKLOSTIL SO DAROVALI:

Alojz Ciglič, £ 10.000- N.N. £ 10.000- , Telesforo Marija, £ 1.500, - Neni, £ 1.000- Ušaj Klementina, Gorica £ 5.000- Humar Marcel, £ 3.000 in Milka Miklus, £ 2.000- Miro Lojk, Gorica, £ 1.000-

Vsem darovalcev prav iskrena Hvala.

IZLET NA SNEG

Tudi letos je naše društvo priredilo izlet na sneg in sicer 27. januarja 1974 v Trbiž. Trbiž postaja za nas Števerjance že tradicionalna točka, saj smo se tudi letos odločili za ta lep turistični kraj v julijskih Alpah, da tu preživimo dan v prijetnem razpoloženju.

Izleta se je udeležilo nad 50 ljubiteljev snega, v glavnem mladi, ki so jim smuči že dobre znanke, seveda pa ni manjkalo tudi takih, ki so se prvič spustili po belem pobočju. Čeprav so bili prvi koraki na smučeh za take še neizkušene smučarje težki in so kaj kmalu okusili mrzel sneg, jim to še ni odvzelo poguma. Kljub prvi tremi so trdno vztrajali ves dan, v upanju, da bodo morda nekoč postali pravi "smučarji". Ostalim pa, ki še nimajo takih upanj, ali bolje, bili so premalo pogumni, da bi se s smučmi spustili v dolino, ni preostalo drugega kakor le še sanke, tako, da se res nihče ni dolgočasil. Še manj pa med vožnjo, ko so nas spremljali zvoki kitare in mandoline ter ubrano petje naših mož in fantov. Povsod je vladalo prijetno domače vzdušje, tako, da so se tudi starejši udeleženci sprostiti in morda pozabili na vsakdanje skrbi ter dokazali, da se v družbi mladih prijetno počutijo.

Končno pa moramo priznati, da je k uspešnosti tega izleta, nedvomno pripomogla tudi prepoved kroženja z osebnimi avtomobili. Čeprav smo se na to že deloma privadili, se vsak izmed nas rad pridruži skupini izletnikov, še bolj pa, če so to domačini, prijatelji in znanci, da z njimi preživi nedeljo.

Upam, da bodo temu uspešnemu izletu sledili še mnogi, ki bodo nekoč postali za nas prava tradicija.

=====

S.K.P.D. "Franc B. SEDEJ"

O R G A N I Z I R A

I Z L E T N A S N E G

V N E D E L J O 3. MARCA 1974

Vpisovanje najkasneje, na uradu društvo do

26. februarja 1974

(Izrad je odprt: od 19, do 21, ure vsak večer)

GOSPODINJAM!

Z veseljem sem že večkrat ugotovila, da naš vestnik rade prebirajo vse števerjanske družine, mladina, starejši vaščani, kmetje, delavci, gospodinje. Naslednje vrstice so namenjene prav njim, našim gospodinjam.

Čeprav se nekaterim zdi, da je naloga sodobne gospodinje poststranske važnosti, to ne drži, kajti gospodinjstvo lahko smatramo kot svojevrstno tehniko, ki zahteva določeno pripravo in posebna nagnenja. Glavno prizadevanje vsake gospodinje pa je postati dobra kuharica. Kuhanje je pravzaprav prava umetnost, toda ne zadoštuje poznati nešteto receptov za pripravo najrazličnejših jedi, treba je predvsem znati pravilno izbirati hrano. Človeški organizem ni stroj, ki se naveže na določeno gorivo, temveč za obstoj potrebuje različno hrano, predvsem beljakovine, maščobe in ogljikove hidrate, ki v telesu zgorijo in mu dobavljajo energijo. Razen teh, osnovno važnih sestavin, potrebuje človeški organizem tudi "vitamine", ki pa jih ne more telo samo izdelovati, ampak mu jih moramo dovajati s hrano. Iz tega izhaja potreba po uživanju raznovrstne hrane, ker samo tako si lahko preskrbimo vse tiste snovi, ki so nam potrebne za življenje.

Za vsako gospodinjjo pa je prav gotovo važno tudi nakupovanje. Treba je, da se tudi pri vsakdanjih nakupih naučimo računati z denarjem, spoznavati blago in primerjati s cenami. Bistvo sodobne prehrane je prav v tem, da si z razpoložljivimi denarnimi sredstvi zagotovimo v dnevnih obrokih vse snovi, ki jih potrebujemo za življenje in delo. Pri nakupovanju moramo torej paziti, da kupimo z razpoložljivim denarjem biološko polnovredna živila za pripravo zdrave prehrane. Toda vrnimo se zopet h kuhanju.

Vsaki, še tako izkušeni gospodinji, se včasih pripeti nezgoda, zato ne bodo odveč naslednji nasveti:

- Prežganih loncev ne praskamo z ožem, temveč jih namočimo v vodi za nekaj ur ali jih prekuhamo v slani vodi ali v vodi s sodo.
- Če smo naredili presvetlo omako, porjavimo v ponvi na nekaj masti pol žličke sladkorja in ga raztopimo v omaki.
- Če so jedi preslane, jih razredčimo z nekaj vode ali mleka in dodamo za noževno konico sladkorja, zraven skuhamo en krompir.
- Beljak, ki se ne da trdo stepsti, lahko rešimo z nekaj kapljami limoninega soka ali s ščepecem soli.
- Surovega masla ali margarine, ki ju moramo zmešati, da postane ta smetanasta, ne smemo segreti, kadar sta pretrda, lahko pa oplahnemo skledo za mešanje z vročo vodo.

((dalje prihodnjič))

PISMO BRALCEV.

Družinska vzgoja je, mislim; najpoglavitnejša kar jih obstaja. Sledijo ji še druge. Naši otroci pa mnogokrat ne znajo biti olikani in prijazni. To se dokaže predvsem v avtobusu, ki prevaža predvsem šolnike.

Sedel sem v avtobusu, ki prevaža šolarje. Ta je bil poln. Sedel sem v tretjem sedežu. Pri naslednji postaji je vstopila stara ženica. V eni roki je imela koš z blagom, v drugi pa dve torbi. Pred mano so sedeli šolarji in se čisto nič niso zmenili za stanko, ki se je ozirala za sedežem. Nihče od njih ni pomislil, da je ta ženica trudna od prodajanja na trgu. Ko ni noben od šolarjev vstal, sem sam ji dal prostora.

Kaj bi bilo študentu, ki sedi v šoli pet ur vstati v avtobusu 10 minut. Ne zamirim mladim šolarjem ampak takim gospodičnam in gospodom, ki obiskujejo nižje in višje šole. Poleg "učnosti" bi morali iskati tudi srčno kulturo. Če že znajo pokazati, koliko in kako so v šoli pridni, marljivi in delavni, zakaj ne bi tudi v javnosti pokazali sočutje do drugih, olike in notranjih čustev.

S tem sem ugotovil, da smo bili nekoč otroci boljše vzgojeni in predvsem olikani, nismo čakali, da nas starejši ljudje prosili za prostor, temveč smo čutili dolžnost do njih vstati in jim dati prostor. Ali otroci, ob takih primerih, ne štejejo vsakdanjih dobrih del?

..==..==..000..==..==..==..==

OTROŠKI KOTIČEK

=====

CMOKEC POSKOKEC

(M. Kunčič)

Posebno všeč je bil dedu cmok, ki se je šopiril na vrhu kupa. Bil je lepo rejen kot minister.

"Tebe, debelušček, pohrustam najprej!" je veselo rekel ded in se obližnil okoli ust. A kaj se je tedaj zgodilo. Cmok je dedu pokazal figo in rekel: "Ne boš me, ne!" Zmuznil se je iz skleda, še preden ga je babica utegnila zabeliti, in se zakotalil skozi okno. Obležal je v mehki travi. Skobacal se je na noge in se potipal, če je še cel. Ko se je prepričal, da se še ves drži v kup, je sklenil: "Po svetu pojdem! Namenjen sem za nekaj višjega. Zbogom, hišica domača! Zbogom, babica in ded!" Vrgel je roko poljubček in odšel. Ded je žalostno gledal za njim, si otrl solzo z lic in mahal z rutico za beguncem: "Zbogom, zbogom!"

Židane volje je Cmokec Poskokec koracal po beli cesti. Vse je bilo čudovito lepo. Sonce je sijalo, rožice so dišale v rosní travi, škrjančki so peli in bili veseli...

Hodil je Cmokec Poskokec in srečal tri može. Prvi je bil črn kot peklenšček, drugi bel kot smrt, tretji rdeč kot kuhan rak. Bili so popotni rokodelci: dinnikar, mlinar, mesar.

"Dobro jutro, možje," jih je pozdravil Cmokec Poskokec. "Kam pa, kam?"

"Strebuhom za kruhom", so odgovorili možje. "Kam pa ti, cmok?"

"Jaz pa brez miru okrog divjam", je s Prešernom pesniško povedal Cmokec Poskokec in se ponosno izprsnil. "Veste, nisem navaden cmok. Kralj cmokov sem!"

(se nadaljuje)

PUSTPUSTPUSTPUSTPUSTPUSTPUSTPUSTPUSTPUSTPUSTPUSTPUSTPUSTPUSTPUSTPUSTPUSTPUST

U Smo v pustnem času in se spodobi, da se nekoliko P
S pohecamo. Zato vas v imenu SKPD "F.B. Sedej" U
T v a b i m o S
P v nedeljo 24. februarja 1974 ob 19 uri v Župnijski dom T
U v Števerjan (lahko z avtom in v maskah) MLADE IN STARE P
S (seveda pa najbolj mlade pupe). U
T Tu bo prava števerjanska pustna prereditev. Poleg S
P tistega, ki zbija vice bosta igrala še dva preznana T
U števerjanska ansambla. P
S Torej dragi števerjanci v nedeljo vsi v Župnijski U
T dom. A ja, na razpolago bo seveda tudi vince in seveda S
P štraube. T
U VABIMO VSE, PRAV VSE ŠTEVERJANCE! P
S (in njih prijatelje in prijateljice) U
PUST

O B V E S T I L O

Naprošamo vse naročnike Števerjansekega vestnika, ki imajo sorodnike in znance v zamejstvu in bi radi prejeli našo revijo, da pošljejo njihove naslove na upravo časopisa.

Ada GABROVEC

BOŽIČ POD ŠMARNO GORO

=====

(7. nadaljevanje)

V tretjem letniku medicine na fakulteti v Ljubljani se je Vojko seznanil z mladim medicincem Ludvikom Prelcem, doma s Kobariškega, ki je študiral v Padovi, a so ga težke politične razmere prisilile, da se je umaknil v Slovenijo. Ludvik je bil zlata duša, fant veselega srca, prikupen, vitek in lep, z nakodranimi črnimi lasmi, ki so bili v pravem nasprotju z njegovo rožnato, skoraj dekliško poltjo. Z Vojkom sta si bila najboljša prijatelja; skupaj sta študirala in skupaj preživljala svoj prosti čas. Večkrat se jima je na fakulteti pridružila še mlada Ljubljankanka, Kremenjakova Vera, medicinka istega letnika. Vera je bila iz premožne meščanske družine, hčerka-edinka ločenih staršev. Živela je v izobilju; oče in mati sta jo zalagala z denarjem in jo obsipavala z darili. Da se je čimbolje počutila, sta priskrbela tudi lastno udobno stanovanje. In tako je Vera živela res svobodno življenje, a ni bila srečna. Manjkalo ji je tiste družinske ljubezni in topline, ki sta bila deležna oba primorska fanta: Vojko in Ludvik, ki sta zrasla v kmečkih družinah ob ljubečih materah. Obema se je mladenka smilila. Pomagala sta ji pri študiju, jo vedrila in Vera jima je bila zato hvaležna. Oba sta ji skušala biti dobra tovariša in nič več. V Veri pa je počasi vstajala in rastla ljubezen do Vojka, čeprav je vedela, da ima on svoje dekle nekje na Goriškem in se je ob neki priložnosti celo seznanila z Mileno.

Nekega dne je Ludvik obolel in ostal doma. Zvečer sta se Vojko in Vera sama vračala domov s fakultete. Ona mu je izpovedala vso svojo ljubezen. Vojka je ta izpoved silno iznenadila, toda zbral se je in ji s tisto moško prevdarnostjo, ki mu je bila lastna, povedal, kako je on navezan na Mileno in da je ni sile na svetu, ki bi ga ločila od nje. Ko je to povedal, mu je bilo laže. Še in še je Vera jokala. On pa je molčal. Pustil je, da se izjoče. Ko sta se bližala njenemu stanovanju, si je Vera obrisala še zadnje solze. Videti je bila potolažena. Opravičila se je z živčno izčrpanostjo, mu je stisnila še roko in odšla v stanovanje. Vojko se je pomirjen vrnil domov.

Čez nekaj dni je Ludvik dobil kartico iz Švice; pisala mu je Vera. Sporočila mu je, da je na oddihu, da se počuti bolje in ga prav lepo pozdravlja. Za Vojka niti besedice.

Potem nič več. Sčasoma je vsa zadeva šla v pozabo. O Veri ni bilo več ne duha, ne sluha.

.....

Ko je na tisto božično noč Vojko stopil v operacijsko sobo, je kaj kmalu pozabil na "žuč" in gubanico. Pred sabo je uzrl tri mlada, težko ranjena telesa: dva fanta in blede dekletke. Najprej se je lotil mladeničev, nato pa še dekleta, ki se ji je svinčena krogla zarila v stegno. Ko je pred operacijo pogledal ranjenko, se mu je njen obraz zdel zelo znan. Ko se je po operaciji prebudila, jo je spoznal. Bila je medicinka Vera.

(se nadaljuje)